

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA**Lausunto 6/1997 vp****Hallituksen esitys 92/1997 vp***Perustuslakivaliokunnalle***Johdanto***Vireilletulo*

Eduskunta on 10 päivänä kesäkuuta 1997 lähettäessään hallituksen esityksen 92/1997 vp laeiksi hallituksen toimenpidekertomuksen uudistamiseen liittyvien lakien muuttamisesta perustuslakivaliokuntaan käsiteltäväksi samalla määrännyt, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan tulee antaa asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Seija Salo valtioneuvoston kansliasta, kansliapäällikkö Markku Lehto sosiaali- ja terveysministeriöstä ja hallintoneuvos Lauri Taras-ti.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kehitysyhteistyötä koskevan kertomuksen antamisesta eduskunnalle annettua lakia, kansanterveyskertomuksen antamisesta eduskunnalle annettua lakia ja työllisyyslakia niin, että hallituksen toimenpidekertomuksen oheisaineistona eduskunnalle annettaisiin kehitysyhteistyökertomus, sosiaali- ja terveystietokertomus ja työllisyyskertomus. Samanaikaisesti kertomuksen kanssa eduskunnalle toimitettaisiin kunkin ministeriön toimialaa koskeva toimintakertomus.

Hallituksen kertomukset eduskunnalle yhdistettäisiin kahteen kertomusmenettelyyn, joiden sisään mahtuisivat kaikki hallituksen eduskunnalle antamat kertomukset. Valtiontaloudellisten kertomusten uudistaminen valmistellaan erikseen.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta.

Valiokunnan kannanotot

Sosiaali- ja terveysvaliokunta tarkastelee lausunnossaan lakiehdotuksia ainoastaan oman toimialansa osalta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan nykyisin kahden vuoden välein annettava kansanterveyskertomus korvattavaksi neljän vuoden välein annettavalla sosiaali- ja terveystietokertomuksella. Kertomuksen ala laajenisi siten kansanterveyden tilan kehityksen ohella kattamaan myös sosiaaliturvan tilan ja kehityksen, samalla kun kertomus annettaisiin enää vain kerran vaalikaudessa. Valiokunta katsoo, että sosiaali- ja terveystietokertomus tulisi antaa kahden vuoden välein, jotta eduskunta voisi riittävästi seurata alan kehitystä. Tästä syystä valiokunta esittää perustuslakivaliokunnalle, että 2. lakiehdotuksen 1 §:ää muutettaisiin siten, että sosiaali- ja terveystietokertomus annetaan kahden vuoden välein.

Päihdeolojen kehitystä koskenut kertomus laajennettiin vuoden 1996 alusta kansanterveyskertomukseksi, jollainen annettiin eduskunnalle ensimmäisen kerran keuhkokuumeen 1996. Sosiaali- ja terveysvaliokunta oli varsin tyytyväinen tuolloin saatuaan kansanterveyskertomukseen ja piti sitä monipuolisena ja perusteellisena katsauksena kansanterveyden tilaan ja kehitykseen. Kertomus oli valmisteltu eri hallinnonalojen yhteistyönä ja se kattoi hyvin eri hallinnonaloilla tehdyt ratkaisut, joilla oli kansanterveydellisiä vaikutuksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös sosiaali- ja terveystietokertomus laadittaisiin eri hallinnonalojen yhteistyönä ja yhtä perusteelliseen valmisteluun perustuen. Valiokunta korostaa koko hallituksen yhteisen käsittelyn ja sitoutumisen tärkeyttä sosiaali- ja terveystietopolitiikassa, koska tärkeitä, monin tavoin kansanterveyteen ja sosiaaliseen asemaan vaikuttavia päätöksiä tehdään lukuisasti myös muiden hallinnonalojen kuin sosiaali- ja terveysministeriön piirissä.

Valiokunta on asiaa käsitellessään kiinnittänyt huomiota siihen, että ehdotetun uudistuksen jälkeen se osa hallituksen kertomusta, joka tulee koko hallituksen käsiteltäväksi, sisältäisi entistä suppeamman katsauksen kunkin ministeriön hallinnonalan toimintaan. Samalla nykyisin koko hallituksen käsittelemät erilliskertomukset antaisi jatkossa asianomainen ministeriö. Valiokunta katsoo, että yhteiskunnallinen kehitys vaatii eri hallinnonalojen aikaisempaa tiiviimpää yhteistyötä ja myötävaikutusta, ja pitää tärkeänä, että ehdotetut muutokset kertomusmenettelyssä eivät ole osaltaan vahvistamassa valtioneuvoston toiminnan sektorisoitumista.

Lausunto

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta esittää kunnioittaen perustuslakivaliokunnalle lausuntonaan,

Helsingissä 9 päivänä syyskuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouko Skinnari /sd, varapuheenjohtaja Maija Perho /kok ja jäsenet Anne Huotari /vas, Liisa Hyssälä /kesk, Paula Kokkonen /kok, Mikko Kuoppa /va-r,

että 2. lakiehdotuksen 1 § hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1 §

Asianomainen ministeriö antaa kahden vuoden välein kansanterveyden ja sosiaaliturvan tilaa ja kehitystä koskevan sosiaali- ja terveyskertomuksen käytettäväksi valtiopäiväjärjestyksen 29 §:ssä tarkoitetun hallituksen kertomuksen oheisaineistona.

Samalla valiokunta esittää,

että perustuslakivaliokunta mietintöönsä laatien muutoinkin ottaisi huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Eero Lämsä /kesk, Hannes Manninen /kesk, Pirkko Peltomo /sd, Margareta Pietikäinen /r, Maija Rask /sd, Osmo Soininvaara /vihr, Marjatta Vehkaoja /sd ja Marja-Leena Viljamaa /sd.